

**Desatero NPI ČR
úspěšné práce
s heterogenní třídou**

R. Votavová

Oddělení Společného vzdělávání

NPI ČR

19.10.2023

pro každé dítě

Desatero práce NPI ČR s heterogenní třídou

Cílový stav:

Dobrý učitel respektuje různost svých žáků a vytváří ve výuce podmínky pro to, aby je co nejčastěji „přistihl při úspěchu“.

V heterogenních třídách

(složených např. ze skupin žáků s různými typy znevýhodnění/postižení, s nadáním, s odlišným mateřským jazykem, s problémovým chováním i ze žáků bez speciálních vzdělávacích potřeb)

se může učiteli zdát tento cíl nedosažitelný.

Pro mnohé z učitelů je stálou **profesní výzvou.**

Co NPI ČR nabízí?

Praktickou podporu pro učitele při práci s heterogenní třídou:

- lepší orientaci v tématu
- vlastní sebereflexi
- možnost plánování dalších kroků individuálně

NECHTE SE INSPIROVAT Desatero NPI ČR

01

Dodržuje pravidelné rituály navozující žákům pocit „my“

Přínos pro žáky: Žáci zažívají pocit sounáležitosti se svými spolužáky i díky společným, opakujícím se postupům a činnostem.

02

Používá jednoduchý jazyk s možností vizuální podpory pro žáky

Přínos pro žáky: Všichni žáci rozumí jednoduchému a srozumitelnému projevu učitele.

03

Upraví pracovní prostředí tak, aby umožňovalo otevřené vyučování

Přínos pro žáky: Žáci mohou často pracovat na místě, které je pro zvolený způsob výuky nejlepší.

04

Promýšlí zadání obsahově gradovaných úloh

Přínos pro žáky: Žáci v hodinách řeší takové úlohy, které svou obtížností odpovídají jejich možnostem, a mohou tak zažívat úspěch po dokončení práce.

05

Vytváří pestré společné učební situace (s případným zapojením asistenta pedagoga)

Přínos pro žáky: Žáci během výuky často dostávají příležitost pracovat způsobem, který jim vyhovuje. Učební situace se střídají tak, aby všichni žáci mohli postupně využívat své vlastní, pro ně funkční postupy.

NECHTE SE INSPIROVAT Desatero NPI

	06	<p>Ujišťuje se průběžně během výuky, že si všichni žáci vědí rady, pravidelně sbírá zpětnou vazbu od žáků</p> <p><i>Přínos pro žáky:</i> Žáci vědí, jak požádat o pomoc v případě, kdy ji při učení potřebují. Nebojí se o ni říci.</p>
	07	<p>Umožní žákům pracovat svým tempem, což přispívá jednak k dokončení práce, jednak k zažití úspěchu ve výuce</p> <p><i>Přínos pro žáky:</i> Žáci nejsou stresováni nedostatkem času na dokončení zadaných úloh. Vědí, kolik času jim zbývá a jak případně požádat o časovou rezervu.</p>
	08	<p>Používá kotvící aktivitu pro rychlejší žáky</p> <p><i>Přínos pro žáky:</i> Žáci vždy vědí, co mohou dělat v případě, že svou práci dokončí dříve než ostatní.</p>
	09	<p>Nastavuje kritéria hodnocení tak, aby žáci mohli zažívat úspěch</p> <p><i>Přínos pro žáky:</i> Žáci vědí, za co jsou hodnoceni, a pocit úspěchu mohou zažívat opakovaně.</p>
	10	<p>Podporuje žádoucí chování žáků</p> <p><i>Přínos pro žáky:</i> U všech žáků ve třídě se posiluje jistota a stabilita v chování tím, že jejich žádoucí chování se pozitivně oceňuje.</p>

▲ Moduly DESATERA NPI ČR

Gradovaná podpora pedagogických pracovníků při úspěšné práci s heterogenní třídou

Heterogenní třída

I

utváření pozitivního
třídního klimatu

zásady 1, 3, 10

Heterogenní třída

II

srozumitelnost výuky

zásady 2, 5, 6, 9

Heterogenní třída

III

diferenciace výuky

zásady 4, 7, 8

▲ Design metodické podpory NPI ČR

A. Desatero NPI ČR úspěšné práce s heterogenní třídou s praktickými texty, elektronický seriál nebo publikace

B. Videoreportáže z inspirativních škol HT I, HT II, HT III

C. Záznamy diskuzních webinářů s aktéry HT I, HT II, HT III

D. Další vzdělávání prezenčně i online HT I, HT II, HT III

[Web NPI ČR](#)

▲ Vyberte si 😊

Design vzdělávání NPI ČR k tématu práce s heterogenní třídou

Web NPI ČR

NECHTE SE MOTIVOVAT

E. NPI ČR nabízí k využití jednoduchý empirický nástroj k naplnění zásad Desatera

BONUS: Online tutoriál

Check-list učitele pro úspěšnou práci s heterogenní třídou

Zásada úspěšné práce s heterogenní třídou*	Kroky vedoucí učitele k naplnění zásady	Jistota učitele při plnění jednotlivých kroků	Projevy žáků při realizaci dílčích kroků učitele	Četnost sledování očekávaných projevů žáků učitelem
 <p>3. Učitel upravuje pracovní prostředí tak, aby umožňovalo otevřené vyučování</p> <p>metodický text zde </p> <p>doporučení pro práci s check-listem zde </p>	<p>3.1 Učitel nabízí v nezbytných případech žákovi individuální práci na samostatném pracovním místě.</p>	<p>NE</p> ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou	<p>Žáci mohou v nezbytných případech pracovat na odděleném individualizovaném místě.</p>	<p>ANO</p> ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
	Poznámky			
	<p>3.2 Učitel zajišťuje stanoviště s volně dostupnými učebními pomůckami.</p>	<p>NE</p> ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou	<p>Pro žáky jsou v průběhu výuky volně dostupné zdroje, které pro svůj proces učení potřebují.</p>	<p>ANO</p> ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
	Poznámky			
<p>3.3 Učitel často umožňuje žákům volbu práce na místě, které je pro jejich práci nejvhodnější.</p>	<p>NE</p> ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou	<p>ANO</p> ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	<p>Žáci mohou opakovaně pracovat na místě, které jim pro splnění zadání nejvíce vyhovuje.</p>	<p>ANO</p> ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
Poznámky				
<p>3.4 Učitel upravuje prostředí třídy tak, aby umožňovalo flexibilně pracovat s žáky rozdílnými aktivizačními metodami podle jejich potřeb.</p>	<p>NE</p> ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou	<p>ANO</p> ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	<p>Žáci v průběhu výuky zažívají funkční flexibilní způsob výuky, který není negativně ovlivňován uspořádáním prostoru třídy.</p>	<p>ANO</p> ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy
Poznámky				
				<p>NE</p> ☐ zatím nepozoruji

▲ Jaký je přínos pro učitele a žáka?

Přínos pro učitele?

Schopnost učitele vést heterogenní kolektivy bude zásadní:

- při utváření vhodných podmínek pro realizaci výuky,
- pro zachování vlastní psychické pohody učitele,
- pro posilování pedagogického sebevědomí v učitelské praxi.

Jaký je přínos pro žáka?

[Vstupní video](#)

pozn: paní učitelka Markéta Mylková ze ZŠ Krnov - 2. místo v ceně Global Teacher Prize CZ 2023

Děkujeme za pozornost

PhDr. Renata Votavová

Oddělení společného vzdělávání

Národní pedagogický institut

České republiky

Senovážné náměstí 872/25

110 01 Praha 1